

การเปรียบเทียบผลการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ
โดยใช้รูปแบบการประเมินที่นักศึกษามีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม

นาง วิภาพร วรหาญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2527

ISBN 974-563-809-9

011349

i 17366069

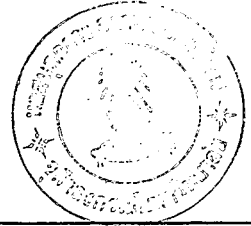
A COMPARISON OF RESULTS
OF THE CLINICAL NURSING EVALUATION BY USING
THE STUDENT PARTICIPATION AND NON-STUDENT PARTICIPATION EVALUATION MODELS

Mrs. Wiphaporn Vorahan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
of the Degree of Master of Education
Department of Nursing Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1984

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การ เปรียบ เทียบผลการประ เภ็นการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ   โดยใช้
รูปแบบการประ เภ็นที่นักศึกษามีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม
โดย   นาง วิภาพร   วรหาญ
ภาควิชา   พยาบาลศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จินตนา   ยูนิพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย   อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประดิษฐ์   ชุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประนอม   โอทกานนท์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จินตนา   ยูนิพันธ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ประคอง   กรรรณสุต)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

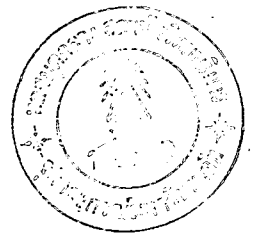
หัวข้อวิทยานิพนธ์   การ เปรียบ เทียบผลการประ เเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติโดยใช้
รูปแบบการประ เเมินที่นักศึกษามีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม

✓ ชื่อ นิสิต   นาง วิภาพร   วรหาญ

อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จินตนา   ยูนิพันธ์

ภาควิชา   พยาบาลศึกษา

ปีการศึกษา   2527

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อ เปรียบ เทียบผลการประ เเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ
ของนักศึกษากลุ่มที่ใช้รูปแบบการประ เเมินที่นักศึกษามีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม ศึกษาความคิด
เห็นของอาจารย์ผู้สอน พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย และนักศึกษา เกี่ยวกับการใช้รูปแบบการประ-
เมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วม ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้ง
นี้ประกอบด้วย 3 กลุ่มคือ อาจารย์ผู้สอนการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ จำนวน 4 คน พยาบาล
หัวหน้าหอผู้ป่วย จำนวน 2 คน และ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สกลนคร จำนวน 64 คน แบ่ง เป็นกลุ่มควบคุมซึ่งใช้รูปแบบการประ เเมินการศึกษาพยาบาล
ภาคปฏิบัติที่นักศึกษาไม่มีส่วนร่วม จำนวน 32 คน และกลุ่มทดลองซึ่งใช้รูปแบบการประ เเมิน
การศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วมจำนวน 32 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้ง
นี้มี 3 ชุดคือ แบบประ เเมินผลการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ ซึ่งสร้างโดยผู้วิจัย และหาความ
ตรงตาม เนื้อหา หาความ เทียงของมาตราวัดตามแบบของฮอยท์ได้ค่าความ เทียง 0.92 สำหรับ
คู่มือการใช้แบบประ เเมินผลการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น เองและหาความตรงตาม
เนื้อหา ส่วนแบบสอบถามความคิด เห็นอาจารย์ผู้สอน พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย และนักศึกษา
เกี่ยวกับการใช้รูปแบบการประ เเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วม หาค่าความ
เที่ยงของมาตราวัดตามแบบของฮอยท์ได้ค่าความ เทียง 0.82

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบประ เเมินผลการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติของนักศึกษา นำ
มาวิเคราะห์ เปรียบ เทียบผลการประ เเมิน ระหว่างกลุ่มที่ใช้รูปแบบการประ เเมินที่นักศึกษามีส่วนร่วม

และไม่มีส่วนร่วม โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม วิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบมัชฌิม เลขคณิตของผลการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ เมื่อประเมินโดย อาจารย์ผู้สอน พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย และการประเมินตนเองของนักศึกษา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง ชนิดคะแนน 1 จำนวนใน 1 รายการ (One Observation per cell) แล้ว เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย เป็นรายคู่ด้วยวิธีของตุ๊กกี (เอ) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติของนักศึกษากลุ่มที่ใช้รูปแบบการประเมินที่นักศึกษามีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติเมื่อประเมินโดยอาจารย์ผู้สอน พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย และการประเมินตนเองของนักศึกษา พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามวิธีของตุ๊กกี (เอ) พบว่า คะแนนที่ได้จากการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ เมื่อประเมินโดยอาจารย์ผู้สอน และการประเมินตนเองของนักศึกษา มีความแตกต่างจากคะแนนที่ได้จากการประเมินโดยพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคะแนนที่ได้จากการประเมินโดยอาจารย์ผู้สอน และการประเมินตนเองของนักศึกษาไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

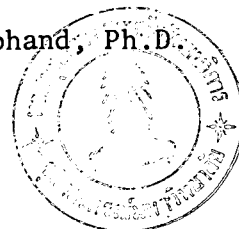
3. ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยและนักศึกษา เกี่ยวกับการใช้รูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วม

3.1 ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน เกี่ยวกับการใช้รูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วม พบว่าอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็น เกี่ยวกับการใช้รูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วมอยู่ในระดับ เห็นด้วยทุกข้อ โดยเฉพาะข้อ 1 การประเมินผลนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และข้อ 9 ให้โอกาสนักศึกษาประเมินผลการเรียนของตนเองซึ่งอาจารย์ผู้สอน เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3.2 ความคิดเห็นของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย เกี่ยวกับการใช้รูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วมพบว่า พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยมีความคิดเห็น เกี่ยวกับการใช้รูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วม อยู่ในระดับ เห็นด้วย โดยเฉพาะข้อ 5 เปิดโอกาสให้อาจารย์ผู้สอนและพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย ใช้ผลการฝึกปฏิบัติงานพยาบาลในการแนะนำข้อบกพร่องของนักศึกษา และข้อ 6 ส่งเสริมให้นักศึกษา เอาใจใส่ต่อการฝึกปฏิบัติการพยาบาลที่พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3.3 ความคิดเห็นของนักศึกษากลุ่มทดลอง เกี่ยวกับการใช้รูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วม พบว่านักศึกษากลุ่มทดลองซึ่งใช้รูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ เห็นด้วย ค่อนข้างไปทาง เห็นด้วยอย่างยิ่งทุกข้อ

Thesis Title   A Comparison of Results of the Clinical Nursing
                                 Evaluation by Using the Student Participation
                                 and Non-student Participation Evaluation Models
Name   Mrs. Wiphaporn Varahan
Thesis Advisor   Assistant Professor Jintana Yunibhand, Ph.D.
Department   Nursing Education
Academia Year   1984

ABSTRACT

The purposes of this study were to compare the results of clinical nursing evaluation by using the student participation and non-student participation evaluation models and to collect the opinions of nursing instructors, head nurses and students concerning the use of the student participation evaluation model. The research samples consisted of 4 nursing instructors, 2 head nurses and 64 second year nursing students from the faculty of nursing, Khon Kaen University. The students were divided into 2 groups, 32 students in each. The first group was the experimental groups, using the participation evaluation model. The another group was the control one using the non-student participation evaluation model.

Three research instruments developed by the researcher were evaluative criteria for nursing practice, handbook of the evaluative criteria and the questionnaire. The evaluative criteria had been evaluated for content validity by 10 experts. Its reliability was 0.92. The handbook had been evaluated for content validity by same experts.

The reliability of the questionnaire was 0.82. Statistical procedures used in analyzing the collected data were ANCOVA, ANOVA and Tukey (a) test, arithmetic means, standard deviation and t-test. The analysis of the gathered data revealed the following findings :

1. There was no significant difference between the arithmetic means of results of the clinical nursing evaluation by using the student participation and non-student participation evaluation models.

2. There was a significant difference at .01 level among the arithmetic means of results of the clinical nursing evaluation of nursing instructors, head nurses and nursing students. When compared between each two groups, it was found that the results of the evaluation by head nurses was significantly different at .01 level from that by nursing instructors and nursing students. On the other hand, the results of the evaluation by nursing instructors were not significantly different from that by nursing students.

3. The opinions of nursing instructors, head nurses and nursing students concerning the use of the student participation evaluation model were the followings.

3.1 The total scores of the opinions of nursing instructors showed that their opinions were in the agree level, especially item 1, the aim of the evaluation is to improve student learning and item 9, this new model helps the student to do self-evaluation which were shown in the strongly agree.

3.2 The total scores of the opinions of head nurses showed that their opinions were in the agree level, especially item 5, to

help the nursing instructors and head nurses to advise the student's performance, and item 6, to encourage the student to be interested in their clinical performance were in the strongly agree level.

3.3 The total scores of the opinions of the students who used the student participation evaluation model showed that their opinions was between the agree and strongly agree level

กิติกรรมประกาศ

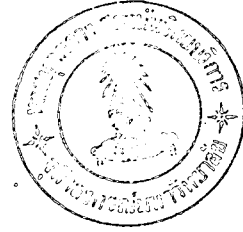
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ภูมิพันธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่เริ่มต้นเป็นโครงร่างตลอดจนให้กำลังใจมาโดยตลอด และรองศาสตราจารย์ ประคอง กรรณสูต ผู้ให้คำแนะนำทางด้านสถิติ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 10 ท่านดังรายนามที่ระบุไว้ในภาคผนวกที่กรุณาตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยกรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยศัลยกรรม 2 พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิพร เสนารักษ์ อาจารย์ จงรัก อธิรัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วลัยพร ประมวลศักดิ์กุล อาจารย์ เพลินตา คิริปการ ตลอดจนนักศึกษาที่เป็นตัวอย่างประชากรในการวิจัยที่กรุณาให้ความร่วมมือและให้ความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้เงินอุดหนุนส่วนหนึ่งสำหรับการวิจัยนี้ไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

อนึ่งขอขอบคุณ คุณจำลอง วรหาญ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือแนะนำ และให้กำลังใจโดยตลอด ความสำเร็จในการศึกษาและวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เนื่องมาจากพระคุณของผู้ให้กำเนิดทั้ง 2 ท่านที่ให้การอบรมเลี้ยงดู อุทิศร่างกายและแรงใจให้ตลอดมา ตั้งแต่เริ่มศึกษาจนกระทั่งปัจจุบัน และพระคุณนี้จะอยู่ในความสำนึกตลอดไป

วิภาพร วรหาญ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิตติกรรมประกาศ	ญ
สารบัญ	ฉ
รายการตารางประกอบ	ท
บทที่	
1. บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
จุดมุ่งหมายในการวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย	5
ขอบ เขตของการวิจัย	6
ข้อตกลง เบื้องต้น	7
ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	9
2. วรรณคดีและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ความหมายของการประ เนิผล	10
จุดมุ่งหมายในการประ เนิผล	10
ขั้นตอนและหลักการในการประ เนิผล	11
ประ เภทของการประ เนิผล	13
หลักการวัดและประ เนิผลทางการศึกษาพยาบาล	14

บทที่	หน้า
เทคนิคในการวัดและประเมินผลการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ	14
ผู้ที่เกี่ยวข้องที่สำคัญในการประเมินผลการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ	19
การตีค่าคะแนนการประเมินผล เป็น เกรด	20
การวิจัยทางการพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลการศึกษาพยาบาล ภาคปฏิบัติ	21
แนวคิดที่เป็นกรอบในการสร้างรูปแบบการประเมินผลการศึกษาพยาบาล ภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วม	26
ขั้นตอนในการประเมินผลการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ	31
3. วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล	
ประชากร	35
ตัวอย่างประชากร	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	38
กระบวนการดำเนินการวิจัย	
ขั้นการเตรียมการก่อนการทดลอง	41
ขั้นดำเนินการทดลองและรวบรวมข้อมูล	42
เกณฑ์การตัดสินค่าเฉลี่ย	45
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย	45
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
5. บทสรุป	62
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
อภิปรายผลการวิจัย	69
ข้อเสนอแนะ	74
บรรณานุกรม	78

บทที่	หน้า
ภาคผนวก	85
ภาคผนวก ก . รายละเอียดวิชาปฏิบัติการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์ 3	86
ข . เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	91
ค . ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล	121
ง . รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ	135
ประวัติผู้วิจัย	139

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1.	เปรียบเทียบรูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษา มีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม	29
2.	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของผลการเรียนของนักศึกษากลุ่ม ตัวอย่าง 4 กลุ่มก่อนการทดลอง	37
3.	การจัดกลุ่มนักศึกษาที่ใช้ในการทดลอง	43
4.	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนนที่ได้จากการประเมินการ ศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติของนักศึกษากลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง	47
5.	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในการ ประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติเมื่อประเมินโดยอาจารย์ผู้สอน พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย และการประเมินตนเองของนักศึกษา	48
6.	ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ภายหลังการทดสอบความแปรปรวน ตามตารางที่ 5 โดยใช้วิธีทดสอบของตุกี (เอ) {Tukey (a)}	49
7.	คะแนนความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการประเมิน การศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วม	50
8.	คะแนนความคิดเห็นของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยเกี่ยวกับการใช้รูปแบบ การประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วม	53
9.	คะแนนความคิดเห็นของนักศึกษากลุ่มทดลองเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการประเมิน การศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วม	56